

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. I. Vtrum Christus sit caput Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

sententiam non ita facile probari, à qua tamen non iudico recedendum, quia saltem aliqua argumenta probabiliter eam suadent, & pro alia parte nihil potest afferri quod non possit commodè solui. & cum Deus iuxta communem sensum Patrum decreuerit omnia creare in mensura, numero & pondere, quidquid sit de ea questione, an dari possit infinitum in rebus creatis.

Obiectio ex Ioan. 3. Obijcies tamen quod gratia Christi videatur esse infinita ex illo Ioannis 3. *Non enim ad mensuram dedit Deus spiritum*, quo videtur significari Deum Patrem dedisse Filio gratiam infinitam.

Solutiones D. Th. non videntur conformes textui. **Aliter** respondetur.

S. Th. responsione ad 1. tres adhibet solutiones, quæ doctrinam quidem veram continent non tamen videntur conformes textui; unde illis omis-
 Resp. nihil ex prædicto loco posse colligi, quia sensus illius sententiæ est, quod Deus nobis dedit Filium suum & proinde non dedit nobis gratiam limitatam. Videri potest Toletus in hunc locum.

ARTICVLVS XII.

Virum gratia Christi potuerit augeri?

101. **S**UPPONIT gratiam habitualement in Christo esse finitam; quo posito, ratio dubitandi est quod videatur Christum potuisse recipere gratiæ augmentum, cum neque ex parte ipsius formæ, neque ex parte subiecti quidquam videatur ob-
 Resp. neg.

Respondet tamen quod ea non potuerit augeri, quam doctrinam videtur intelligere de lege ordinaria; & ita intellecta est communis Theolo-
 Hieron. August. Damasc.

Cur gratia Christi augeri non potuerit.
 Probat duabus rationibus. Prior petitur ex fine ad quem gratia ordinatur; gratia habitualis in Christo ordinatur ad vniõnem cum Deo in vni-
 Conf. non est vlla repugnantia ob quam ab ini-
 2. Ratio petitur ex parte status Christi: Christus à primo conceptionis instanti fuit beatus, & respec-
 102. Nec obstat id quod habetur Lucæ 2. *Iesus pro-*
 Quod scilicet fuisse sapientia & arte & gratia apud Deum & ho-
 mines; quia Euangelista non vult profecisse quan-
 tum ad augmentum ipsorum habituum, sed so-
 lum quoad vsum & exercitium; & quod progres-
 su temporis perfectiora sapientiæ & gratiæ opera
 (scilicet quoad substantiam ipsorum operum) ex-
 ercuerit, non tantum in hominum opinione, sed
 etiam re ipsa & coram Deo, qui vir existens emi-
 nentiora opera edidit quam pueri; & ita quoad ip-

fos actus verè profecit coram Deo, quamvis ipsi habitus ratione operum nullum susceperint incre-
 mentum. Videri potest Damasc. supra.

Petes an per potentiam Dei absolutam gratia & virtutes in Christo augeri non possint? Magna est hac in re sententiarum diuersitas, vt videre est apud Vasquez disp. 47. cap. 2. Sed

Resp. breuiter posse, vt communius docent re-
 centiores, quia gratia finita non potest exhaustire infinitam Dei potentiam, & proinde Deus po-
 test producere gratiam in infinitum perfectiorem & perfectiorem. capacitas etiam animæ Christi quæ est obediens potest in infinitum excur-
 rere, & per consequens nec est repugnantia ex par-
 te ipsius gratiæ, nec ex parte subiecti quod minus gratia habitualis in Christo de potentia absoluta possit augeri. Quod non obscure docet S. Th. hic responsione ad 2.

ARTICVLVS XIII.

Qualiter gratia Christi habitualis se habeat ad vniõnem?

RESPONDET vniõnem hypostaticam natu-
 râ & intellectu esse priorem; unde gratia ha-
 bitualis non est dispositio præuia seu preparans ad vniõnem naturæ humanæ cum Verbo, sed natu-
 râ subsequens tanquam ornans, & proprietas moraliter debita animæ ratione vniõnis. Ratio est quod humanitas ordine naturæ prius subsistat, quam habeat gratiam. De materia huius articuli videri possunt dicta q. 2. art. 7. dub. 2. & art. 10.

QVÆSTIO VIII.

De gratia Christi secundum quod est caput Ecclesiæ.

ARTICVLVS I.

Virum Christus sit caput Ecclesiæ?

RESPONDET affirmatiuè, quod est de fide; traditum ab Apostolo ad Ephes. 1. dicente, & ipsum deit caput supra omnem Ecclesiam, quæ est corpus ipsius. cap. 5. vir est caput mulieris sicut Christus est caput Ecclesiæ.

Porro vt tradit S. Thom. in corpore, hac meta-
 phorica acceptio capitis triplici de causa tribuitur Christo per analogiam ad caput naturale. 1. in ca-
 pite naturali potest considerari ordo dignitatis, quod scilicet inter omnia membra dignissimum locum occupet in suprema hominis parte. 2. perfe-
 ctio, quia in eo vigent omnes sensus interiores & exteriores, quod in nullo aliorum membrorum reperitur. 3. potest considerari virtus, quoniam à capite est omnis motus & gubernatio aliorum membrorum, illa enim influxum recipiunt à ca-
 pite.

Hæc omnia optimè tribuuntur Christo respec-
 tu Ecclesiæ, quæ est corpus quoddam myticum vt patet ex sententijs Apostoli citatis, & ex cap. 4. eiusdem epistolæ; nam Christus primum locum & excellentissimum obtinet sicut rex in regno. In eo etiam est plenitudo gratiæ tam intensiue quam extensiue, & ab eo omnis virtus spiritalis in ho-
 mines

mines deriuatur, saltem post peccatum originale, atque ita iuxta hanc analogiam strictè est caput Ecclesie ex hominibus congregata post peccatum originale.

Aduerte Christum esse caput omnium viatorum etiam peccatorum, imò & infidelium: quia peccatores fideles ab eo recipiunt saltem sensum spiritalem, scilicet fidem, imò & multa auxilia actualia, quibus excitentur ad peccatorum detestationem. Infideles licet non sint actu membra, sunt tamen potentia, qui quamdiu sunt in hac vita, possunt eius influxum recipere, & interdum recipiunt: vnde etiam respectu illorum Christus est caput.

Communitur petitur an sicut Christus dicitur caput Ecclesie, ita dici possit membrum?

Aliqui censent dici posse; alij distinguunt; si enim Ecclesia sumatur pro collectione aliquorum etiam comprehendendo ipsum caput, dicunt posse vocari membrum; si verò Ecclesia seorsim sumatur à Christo non posse dici membrum.

Sed quamuis res hæc sit parui momenti, commodius tamen negatur; quia communi conceptu membrum importat imperfectionem & dependentiam ab alijs membris, quod non debet Christo tribui. Adde Ecclesiam nunquam sumi ab Apostolo ut comprehendit Christum, sed ut corpus quoddam ab eo distinctum, ut patet ex locis citatis; & totum corpus Ecclesie dicitur acquisitum sanguine Christi.

Nec obstat quod caput naturale sit pars corporis physici: quia metaphora capitis sumpta est ab eo quod est perfectioris in capite naturali, non autem ab eo quod est imperfectioris, quemadmodum quando Christus dicitur leo, metaphora ducitur à fortitudine & generositate, quæ in vero leone reperitur, non verò ab imperfectiore quæ inest leoni, quia est animal.

Dices Apostolus 1. ad Cor. 12. dicit, *vos estis corpus Christi & membra de membro*; ergo Christus est membrum Ecclesie.

Resp. negando conseq. quia omnis varijs explicationibus vera sententia illius loci est, vos estis tantum membra vnius corporis, ut optime explicat Cornelius in eum locum. Cum enim ostendit Apostolus summam esse coniunctionem inter membra corporis humani, & vnumquodque suo gradu & ministerio esse contentum, hortans Corinthios ad vniorem, societatem & concordiam, & ut vnus alteri non inuideat, docet illos esse corpus Christi, & vnumquemque particularem esse membrum partiale illius corporis mystici; vnde sequitur quod vnus alteri non debeat inuidere, nec debeat suum auxilium ei denegare, quemadmodum membra in humano corpore sibi mutuo subsidium non negant.

Aduerte quod licet Spiritus Sanctus influat etiam in homines virtutē supernaturalem, aptius tamen comparetur cordi, ut S. Th. responsione ad 3. quia quemadmodum influentia cordis est magis occultata, ita & influentia Spiritus Sancti: influentia verò Christi secundum naturam visibilem est manifestior, & ita aptius comparatur capiti; Christus autem dicitur caput Ecclesie etiam secundum humanam naturam, seu secundum quod homo, idque intendit S. Th. hic, ut patet ex initio argumenti primi & ex responsione ad 3. quod etiam intendit Apostolus ad Ephes. locis citatis.

ARTICVLVS II.

Verum Christus sit caput hominum quantum ad corpora, vel solum quantum ad animas?

RESPONDET esse quantum ad vtrumque. Notandum duplicem sensum huius articuli assignari ab expositoribus, & vtrumque conformem S. Thom. ut patet ex corpore, & verum.

1. Ut Christus non solum secundum animam, sed etiam secundum corpus sit caput hominum, quia scilicet opus nostre redemptionis per suam carnem perficit, atque adeo virtutem & influxum in nos per corpus suum deriuauit, imò eius corpus in Eucharistia in nos influit.

2. Ut non solum sit caput hominum quoad eorum animas, sed etiam quoad corpora; quia nostra corpora per gratiam & virtutem Christi sunt instrumenta honorum operum, & exhibentur tanquam membra iustitie in sanctificationem. Adde quod beati in resurrectione sint recepturi corpus gloriosum ex Christi meritis.

ARTICVLVS III.

Verum Christus sit caput omnium hominum?

RESPONDET esse omnium, præterquam damnatorum, & quidem de damnatis patet, quia nullam in hos virtutem spirituales influit, cum iuxta diuinam dispositionem eius sint incapaces.

Alij diuersimodè ad eius influxum comparantur. Beatis influit perfectissimè & inseparabiliter vitam spirituales; viatoribus iustis, qui per charitatem illi inhaerent, influit quidem vitam, non tamen inseparabiliter, quia ex datus sui conditione possunt ab illa excidere & charitatem amittere. Quibusdam influit solum sensum, nimirum ijs qui solum habent fidem, quidam alij nihil actu recipiunt, tamen ex sua conditione sunt capaces virtutem spirituales ab eo recipere, suntque eius membra in potentia.

Aduerte per id quod dictum est de duobus personis, non intelligi quod hi nunquam recipient motus ad contritionem concipiendam, & ad actus virtutum, sed solum negari quod fideles peccatores recipient vitam animæ, & quod infideles recipient fidem; & ita ne quidem sensum spirituales per modum habitus influit in infideles.

Dubitari potest quomodo Christus ut homo influat in sua membra ad quod breuiter

Resp. 1. per modum merentis, de quo conuenit inter omnes.

2. Aliqui existimant physice influere, eo scilicet per suam humanitatem tanquam per instrumentum physicum gratiam producente, quibus videtur fauere S. Thom. art. 1. responsione ad 1. alij id negant, de quo commodius infra.

5.

Duplex huius articuli sensus à DD. adfertur.

6.

Non est Christus caput damnatorum, & quare.

Infideles sunt membra eius in potentia.

7.

Influit Christus per modum merentis.

Quidam putant influere etiam physice.